

ДІЛО

Зілес: Видавнича Спілка „Діло“.

Барабаний огонь на Заході.

Бучач, Делятин і Товмач заняті.

ЗВІДОМЛЕНСЦІ К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 26. липня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група війск генерала полковника Бем Ермолія заняла Делятин, Огиню, Товмач і Бучач. Німецькі війска стоять на західному краю Теребовлі. Успіх під Тернополем розширило здобуток кількох горбів.

Фронт архікі Йосифа: Над горішньою Суштою ворог знову розвиває живу діяльність Армія Кевеша відобрала Росіанам Бабу Лудову. Противник піднімав свої карпатські становища на північний схід від сеї гори і походить сві на схід.

На італійськім боєсвіщи поза звичнем артил. огні нема ніяких особливих подій.

ЗВІДОМЛЕНСЦІ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ
з 26 липня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

З невменшеною завзятістю шаліла між морем і Лівартілерійська битва, піднімаючись час від часу до барабанного оточу. Вночі битви тільки трохи втиха, в днівіті вони знову до найбільших розмірів. Англійські авідні випади повторюються. Успіху вони досі не мали.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск генерала полковника Ахгорна: На півд. від Сморгоня наше артилерійське остріловане зменшило вирву, зроблену Росіанами в нашій лінії. Майже ціле становище є анов у наших руках.

Група війск ген. полк. Бем Ермолія: В завоюваних боях здобули наші дивізії горби на північ. захід Тернополя і відтинок Гинчі аж до шляху Теребовля-Гусятина. Бучач, Товмач, Огиня і Делятин заняті.

Фронт ген. полк. архікі Йосифа: Російський карпатський фронт наслідком напору з півночі Дністра західав ся також на півден. Татарського прорвалася. Ворог усувається в напрямі Чернівців. Ми здобули Бабу Лудову.

Група війск генерала маршала під. Макензена. Від полуночі доночі живий огонь над долішнім Серетом.

З воєнної пресової кватири.

Відень; 26 липня 1917.

По обох боках Дністра ідуть союзні війська вперед. До того ж маршу прилучилася також армія Кезеша. Через те є обнита область Коломиї від півдня і від заходу. Від второк рано були наші війска віддалені від того міста на один день маршу. Щоби облягти відворот, російські і румунські війска атакують хребти гір нашого сениногородського фронту.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймак Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжечки швидично 4.000.

Виходить що-дня рано
крім понеділків.

РЕДАЦІЯ

І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Рінок 12, II. пок.

Кonto пошт. підлін. 26.726

Адреса тел. „Діло—Львів“

Число телефону 261

Рукописів
редакції не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро Угорщині:

жовтні	360. К.
четвертично	10.—
шіврічно	20.—
цикорічно	40.—
у Львові (без доставки):	
жовтні	3.— К.
четвертично	9.—
шіврічно	18.—
цикорічно	30.—
За заміну адреси платити ся 50 с.	

Ціна оголошень:

Стрічка пептітова, двошаль-
това 40, в надписі 60, в
описах 80 с. в редакційній
частині 1. К. Пояснення про-
клюнія і зарубки 150.
Некромантія стрічка 1. К.
Сталігохлощання якотремою
умовою.
Одні примірники коштує
у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Начальний редактор: Д-р Василь Панайло.

Відповіальність міністрів.

Львів 26. липня 1917.

Рашене польських політиків виступити в палаці послів з енесенем на поставлене б. міністра Форштера в стан обжалування ізза його язикових розпорядків в області галицьких залізниць державних, заставляє нас пояснати кілька законів постанов що-до політичної та карної відповідальності міністрів в Австро-Угорщині.

В законі з 25. липня 1867. ч. 101 В. з. д. про відповідальність міністрів читаємо:

§ 1. Кождий правителственний акт цісаря потребує для своєї правоносності підпису відповідального міністра.

§ 2. Державна рада може членів, ради, міністрів потягнути до відповідальності за всі дії і занедбання, які в обсягу їх урядової діяльності будуть ім у гину, і якими вони доцільно або ізза грубого недбалства нарушили конституцію, заступлених в раді державного королівства і країв, краєву конституцію якого з них або інший який закон.

§ 3. Відповідальність ся обнимас з'осіб: всі акти найвищої правлічкої влади, які припадають на час їх урядування, а зокрема всі цісарські розпорядки, видані на їх внесене або ними підписані або наявіть без їх підпису видані.

§ 7. Право скарги прислугує обом палатам державної ради.

Відповідне внесене мусить бути поставлене на письмі тай мати в палаці панів 20, в палаці послів 40 підписів членів палати.

§ 9. Президент палати має протягом 8 днів по передачі внесення поставити його на порядку дня...

Розпорядок про відокремлене Галичини з дотеперішнього конституційного устрою Австро-Угорщини.

„Wiener Zeitung“ в неділі 5. падоліста 1916 оголосила Цісерське Найвище відручне письмо, в котрим сказано:

Любий д-ре Кербер!

Є моєю волею в хвилі, коли повстас нова держава (Польща), рівнобіжно з сим розвитком річій також красви Галичині надати право самостійного уладжування своїх краєвих спрів аж до повної міри того, що годить ся з його приналежністю до цілості держави і з його користю, і дати сим на селеню Галичини запоруку його національного і економічного розвитку...

Відень, 4. падоліста 1916.

Франц Йосиф в. р.
Кербер в. р.

„Культ“ Кербера і „культ“ Штирка.

Богато позитивних і негативних познак свідчить про те, що серед провідників Української Парламентарної Революції б. міністер д-р Кербер — міністер ери пок. Андрія Потоцького і міністер конституційно відповідальний за акт з 4. падоліста 1916, — окутаний якимсь „культурою“. Із зрозумілими причинами можемо тут нині критично розглянути підставу (а властиво: безпіставність) українського культу революційного деякими німецькими кругами д-ра Кербера. Се тільки можемо сказати, що „культ“ сей цілком чутевим і розумовим змістом вартий — докладно стільки сажо, що той „культ“, яким окутували особу пок. гр. Штирка поодинокі провідники З. У. Р...

На визволені Поділю.

Львів, 27. липня 1917.

Кореспондент „Berliner Tagblatt“ Леонард Адельт пише з пресової кватири про заняття Тернополя:

Відступаючі Росіяни запалили Тернопіль з кількох кінців. Сим втратили вони символізм у українській людності цивільної, які добули собі були установленім громадської самоуправи під проводом українського голови міста».

Новий австрійський кабінет?

Дефінітівне правительство. Його особистий склад. — Його програма перебудови Австро-Угорщини. — Новий намісник Галичини. — Трудне питання.

Львів, 27 липня 1917.

Польські дневники доносять, що в найближчі будноти має бути утворений парламентарний кабінет. Один з визначних австрійських політиків, що обійме його керів, вже з початком серпня с. р. приступив до переговорів, які довели бя зложення дефінітівного правительства, очертого на Німцах, Полях, Чехах і південних Славянах. Новий кабінет стояв би на Полях в першій мірі, тому — мовляв — що їх вчутрішні і зовнішні політика виказує найдальше йдучу рівнобіжність (?) з лінією інтересів зержав, передовім династії.

Поділься ся ізвість подробній склад нового кабінету. Отже: будуть в нім 2 ресортові міністри німецькі, 2 польські, 2 чеські і 1 південний Славянин. Поляки одержать міністра торговлі в особі п. Стєловича і міністра публічних робіт, яким стане п. Кендзор. Крім того розуміється буде в кабінеті польський міністер для Галичини, певно теперішній управитель того міністерства Тардовський.

Вже готова й програма нового правительства, яку так формулює польська преса:

1) краї корони св. Вацлава ні до Галичини, а останні зокрема пропінцію.

3) Галичина буде одностайнюю адміністрацією сblastю так, що справа поділу того краю на дві національні області зовсім відпадає.

Така буде перебудова давної Австро-Угорщини в нову Австро-Угорщину.

Галичина одержить назад цивільну управу, а намісником стане д-р Білінський. Правительство вилатить в тім краю винагороду за всі воєнні чини та в осені відшкодування і воєнні землі.

Так доносить польська преса. Стільки в тім правди невідомо. Та хоч ізва дотеперішніх дослівів можна і треба бути приготованим на всіх несподіванки в справі „перебудови“ Австро-Угорщини, то проте теперішні політичні відносини — по всім нормальним міркованням — не вказували би на те, що наведені польські плани державної перебудови мають вигляди на адієнснене.

Памятайте про жертви

на фонд збор. жур. „Ім. Ярослава Весоловського“

10.500

на пожертви —

4.000

на пожертви —

П. віцебурм. Горовіц гратулює.

ВІДЕНЬ (Тб.) Часописи доносять, що віцебурмістр міста Тернополя Яків Горовіц іменем представництва громади вислав до кабінету кабінетової Цісаря чолобитну телеграму з нагоди визволення Тернополя.

Послідні вісті про воєнне положення.

БЕРЛІН 26 липня вечором. (Б. Вольфа). У Фляндриї боротьба артилерії трохи слабче.

Дальші успіхи у східній Галичині присулували Росіян поліпшити карпатський фронт аж до відтінка Кірлібаби.

Ціла дивізія XI. армії вистріляна.

ЛОНДОН (Б. Райтера). „Daily Mail“ доносить з Петербурга: Ген. Корнілов кілав цілу дивізію XI сі армії на східно-галицькому фронті вистріляти власною артилерією. Ся дивізія була знаменною осмотреною, мала дуже багато англійських гармат, французьких канонірів, сильний відділ літаків і англійських опанцірених самоходів. Артилерія тої дивізії була дуже добре уставлена. Піхота тої дивізії вистріляла канонірів, щоб в той спосіб забезпечити собі коні від гармат до втечі. Через те гармати дісталися в руки ворога.

Один день австрійсько-німецької офензиви.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Майстерний удар стратегічний приніс і 25. с. м. великі добутки в терені і під військовим взглядом.

Нашого походу вперед не вдергав ворог навіть там, де вспів вібралося до сильного огорю, як прим. на схід і південі від Тернополя, на північ від Бучача. Ті сили, що ставили нам опір, ми розбили і знищили. На лінії Тернопіль-Теребовля пішли ми 10 км. вперед на схід від Серету. На півдні і пів. склоні скротився наш фронт через осягнення лінії Лашківщ-Бучач-Коропець-Отиця-Делятин-Миколичин. На цілому фронті 250 км довгім ми посунулися пересічно на 60 км. Занято Миколичину і Делятину віддало нам назад сю дуже важну почтову комунікацію Галичини з Угрином. Далі на південі віддали ми Росіянам горб Стєфанске, який панує над долиною Чорного Черемоша. Ідемо далі вперед.

По оба боки долини Трутус і при виході долини Сушіти так само як в Доброчі був сильний огонь. Задні віддали ворога всюди відперти.

Події на західному фронті.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Д. 25. с. м. наші пробохі віддали нанесли Англійцям і Французам багато шкоди і відверли важкі частини їх становищ, при чому взяли 1200 бранців. Від 1 до 25 липня взяли ми 600 французів і 150 офіцірів, між тим як Французи подали за той час 500. Англійці тільки 250 наших бранців. У Фляндриї більше нечівано сильна боротьба артилерії. Д. 24. наші прибережні батареї прогнали невеликі ворожі сили корсиканські, що наближалися. На літогарнігському фронті обкінували наші летуни варстти „Помпей“, так що 25. с. м. не було вже ніякого руху в тих варсттах.

Німецький цікар на східнім фронті.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Цікар Вільгельм торваршив 25. с. м. південній армії ген. Ботмера в поході і повітав німецькі та турецькі війска, що відзначилися в боюх послідніх днів. Війска витали цікари з радістю.

Звіт російського ген. штабу

з 24 липня.

На півд. захід від Днінбурга здобули рос. віддали німецькі становища по обох боках залізниці з Днінбурга до Вильна. Опісля шла дивізія самовільно опустила свої розі. Тульський і лозвицький полк билися по геройськи. Треба вгадати хоробрість офіцірів, які поносять колосальні втрати. Командант дивізії ген. Докшенко вгинув від газів. Коло Тернополя крісивий огонь. Коло Загребелі передмістя Тернополя збиралася ся непріятель і удержує сильний сгонь. В околиці Миколинець заняв місцевість Мазовечку Волю. Між Стрипою і Серетом вірогідно іде дальше наперед. Дня 23. обсадив Бернадівку, Дарахів і Бурканів. На півн. захід від Бучача держать ся наші війска на лінії Гайворонка-Монастириска. На півден. від Дністра ціфують ся наші війска на східнім напрямі. Опорожнюємо Станиславів.

ПОДІЇ В РОСІЇ.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Військовий генерал-губернатор Петрограду Половцов уступив. Командант 11. армії Грелло (?) іменований генерал-губернатором Петрограду.

СТОКГОЛЬМ 25. липня (К. Б.). Російське тимчасове правительство замкнуло телеграфічне получене з Кронштадтом.

СТОКГОЛЬМ 25. липня. „Aften Bladet“ доідується в Гапаранді, що в Москві від суботи страйкує 60.000 металевих робітників. Страйковий рух розширюється. В петроградських працівницьких кругах побоюються, що страйк

обійтиме також інші галузі промислу. Правительство може бути супроти того руху цілком безсильно.

СТОКГОЛЬМ. (К. Б.). „Aften Bladet“ доідується з Гапаранді. Ленін і Троцький просили він в свій спів з однією стороною уникнути небезпеку злічовання, а з другою виказати свою непримінність що до закидів, що всім ведуть міцьку пропаганду.

СТОКГОЛЬМ. „Stockholm Tidningar“ заперечує донесення про намір розтягнені фінляндського сойму і впевнені, що петроградське правительство і робітничо-жовнірська рада бажають тепер погодити справу на добрій дорозі.

СТОКГОЛЬМ. К. Б. доносить, що на похороні яхту „Полярна Зізд“ відбулися збори представників всіх воєнних кораблів, що стоять в Гельсінгфорсі, центрального комітету балтійської флотилії, гельсінгфорської ради робітників і жовнірів та інших соціалістичних і революційних союзів. Узвала тих зборів жадася, щоби всяка правительства власті буде переведена на центральний виконуючий комітет ради робітників і жовнірів і ради селянських дел гаїв. Нове правительство має бути відвічане перед тим видлом. Збори постановили покарати виконуючий комітет ради робітників і жовнірів і делегатів селян.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Керенський дістав телеграму з Харкова від зборів 2000 гірників, що вони зложили присягу, що не зрешчується засобами свободи, що мають дозвіл до бльоку революційно-соціального і мінімалістично-соціального, що не будуть слухати приклонників Леніна, які своєю агітацією провалять Росію до упадку.

Англійські мирові умови.

„Oesterreich. Mogenheitung“ пише: Англійська «иріва партія проголосила після донесення швейцарських дневників отвоє мирну програму, діручену англійському правительству:

1) Бельгія мусить бути привернена як самостійна держава;

2) та ж саме має стати ся в Сербію, Чорногорію і Румунію;

3) Польща стане зовсім незалежною державою;

4) що до Ельзасу і Лотарингії, Трентіна і інших спірних областей має бути заряджене голосоване людності;

5) німецькі кольонії мають бути повернені Німеччині;

6) Австро Угоршина дасть всім своїм нарядам ствоуправу;

7) після війни не буде ніякого господарського бойкоту та у всіх заморських кольоніях має настати позна свобода торговлі;

8) всяке відштодоване відпадася, однак всі держави, ведучі війну, мають спільно зложити фонди на відбудову тих областей, які через війну найбільше потерпіли.

— Видите, то сі люди, що хотіли республіку, Українці, так як я, мої близкі сусіди.

«Що то, твоєї вірні люди?» закликав майже всі нараз.

Та не чуєш, що Країнці каже, такі як він! відповідав ся один з другого стола, який знову писати.

«Не Країнці, лише Українці», запримітив писар, чоловік „школований“ (вчений), як каже Серб.

Е що! — Країнць, Українць — все одні, доста, що є добрі люди. Коли ти, учитель, кажеш, що сі люди твоєї вірні, то ми мусимо їх чистувати, бо нема ліпших людей від твоєї вірні. То вже ми переконалися на тобі. Шкода лише, що нема ракії, але тому що нема, будемо пити чорну каву.

Ми випили по кілька горняток кави, а потім я взяв країнів до себе, щоб дати їм ту нещасну респоденцію.

— Но дивіт ся, дивіт! хто би то сказав, що ми тут вас подибаемо. З нами є ще два камрати з Галичини, а решта все Румуни, Чехи, Мадяри та Німці.

— А що ви тут робите? — питав.

«Ми, пані, тут при ці колейці працюємо, що ввозимо руду з Бабі, а мешкаємо на бураках у Рали, ми є при айзенблані, бо ми з цієї колеїці.

— А як довго ви тут?

«Ми ще від літа, але якось ані руш це сербінни піймити; за мало з людьми си стаємо.

— От ми вже дома — кажу я, отвіраючи фірту — це моя хата, а це мій город.

(Ковець буде)

Гости з Галичини.

Із записок Українця учителя в Сербії.

Заходжу я одного разу до склепу на чорну „кафу“. Була се неділя, отже „механа“ (каварня) була повна гостей. Коло стола сиділи мужики й попивали каву з бомбонами, бо цукру у нас вже давно не можна дістати. Я при витав ся зі знакомими таї присів ся до них. По теперішніому звичаю казав я собі дати каву з бомбонами.

Місі дядьки (мужики) над чимсь живо диспутували, але видно не могли нікя дійти до краю, бо один з них, а імено єса (дядько) Єша звернув ся до мене зі спідочним питанням: „Слухай, пане, ти знаєш богато мов?“ сказав нам, що то за слово „респоденка“ і яка то жива до стилу матері“. — Гм! респоденка — кажу — є то „дописна карта“, а яка то мова, то не можу сказати, бо то в німецького видите. Але де ви дірвали такого слова? — питав, бо не сподівався, що хто небудь з наших міг у Парценах заблудити.

Та були два вояки, які шукали ту респоденку, але ми нікя не могли зрозуміти, чого вони хотіли. Але добре, що ти надійшов, то розясниш, що то таке“. Мене більше втішила респоденка, як моїх дядьків, які що хвідали повторили те слово та репетали. Дех таки! Вже рік, як золочиться я чоловік по Сербії, та ніде не чув хрещену мову, аж тут у Парценах доведло ся почути своє слово. Хоча воно й не наше питоме, але хрещену чоловік то сказав.

Отвірк: деси до другої кімнати і дізяло ся, в наці людино скликало ся двох вояків і щось говорять, але більше на пальцях. Я притав ся за дверми таї слухаю: „Та фу на твою голову“ — говорить один — „а таким чоловіком!“ Питаю

шварцу — не відом, питаю олуфко — не відом, питаю респодентку, а він регочеться. А щоб тебе Бог пісвив!

— Якже до тебе говорити? А хліба також нема?

— Нієва пета — відповів куцень.

— А хліб то розумієш? Що? Е — псявіра!

Ходімо мой до дому, нема з нашого торгу нішо, пропадемо у цій Сербії, тай решта.

— Не бійте ся — кажу я — не пропадете, от, сидьте лише, а я скажу Йому, що дав вам потрібні речі, а „респоденку“ я маю дома, то вам дам. Звідки ви?

Дядьки мої, як вчали, що я до них по хрещеному заговорив, то мало не попадали з діва.

— Ми говорять „з Буковини: я ади з Київською армією“ а камрат в Лужані. А ви завідки?

— Я — говорю — ваш сусід зі Снятином, вчв, що говорите по нашему тай і сам трохи здивував ся, бо давно вже нашої мови не чув.

— О дай, Боже, многа літ прожити! що сте си призвали до нас, тай вібачте, що сте нас у сварі застали. Ви знаєте, як заговорили до нас по руські, то так гейби сте нам по морді дали, так нам якось оміно стало. А що ж, коли не знає нічо, як стояти; що запитай, то все — нема, не відом.

— Ви цим не дуже гризіть ся — кажу я — щоєте го трохи посварили: він не розумів, що ви казали. От ходіть краще зі мною тай виле-мо по одній каві.

— А може буде мати по келішку герівки, вони то рік називають“ каже Лужанський.

— Цого нін не має — кажу я, — впрочем я герівки не єшо.

Я отвірк двері і представив дядькам своїх країн.

Найвищий трибунал

судовий український.

Відень, 23. липня 1917.

(Ф. К.) „Утро Россії“ з дня 28. и. ст. червня у телеграмі в Київ донесеть:
У Київ відкривається з'їзд українських правників, скликаний Українським правничим Товариством. З'їзд протягнеться 2 дні. В програмі питане про державний устрій України на принципах виможених й теорії державного права, конкретні зараження в цілі організації українських правительствених інституцій, мова судових інституцій, заряджені для організації українського суду.

„Київська Мысль“ з дня 27. и. ст. червня повідомляє:

Чора в льоколі Музея відкрився з'їзд українських правників. Председателем з'їзду вибрано М. Левитського, заступниками председателя Радченко і Гранчевського, секретарем Масиченка.

Після вибору президії на з'їзді торжественно відчитано „Універсал“ Української Центральної Ради.

Візак виступив на з'їзді проф. М. Грушевський з промовою на тему „Про основи автономії України з точки погляду історичної і політично-економічної“.

Після промови проф. М. Грушевського вигощено на з'їзді два реферати: Лашенка —

Історичний огляд розвитку українського права* Я Галичини Герасимовича „Про мову в судах у Галичині“.

„Нове Время“ з дня 1. и. ст. липня у телеграмі з Київа повідомляє:

З'їзд українських правників, прилучившись до „Універсалу“ Центральної Ради про автоно мію, постановив, що суд на Україні має бути незалежним від російського правительства і на його чолі має стояти найвищий суд. При Центральній Раді повинна бути основана окрема комісія для видання всіх сучасних законодавчих актів в українській мові. Судоводство у всіх судових інституціях і нотаріатах України має бути ведено в українській мові. На посади в судах мають вибиратися й іменувати Україні.

Центральна Рада має негайно подбати про введення цього в житі. Й негайно повторити пошлій Україні окремі судові комітети, а у Київ центральну судову організацію.

До наведених резолюцій „Русская Воля“ з дня 28. и. ст. червня у телеграмі з Київа додає ще отсі:

Повітові мирові інституції повинні негайно приступити до вибору мирових судів Українців. Всі правники Україні, що належать до межами України, повинні вернутися до рідного краю.

безінтересно гісі свої сили на услуги цілям тих товариств.. Уладжують часто публичні а при тім безплатні вінчані про обяві та запобігання перед єн річними недугами осібно для мужчин а осібно для жінок, хорих лічать безплатно та безплатно доставляють їм потрібних ліків і тим робом стараються поборювати ліх, та як досі то не без успіху.

І нембі так само робіти о скільки се — розуміється — з огляду на слабі наші сили є можливим. Уладжуванем вінчані по селах і містах о скільки можна при помочі світляніх образів про суть, обяві та лічене половини недуг було найлучшим і найбільшим серед ником поборювання того раха суспільного.

Виданс п'ясення і поученя чи там відозви до селян буде ні при чим а тим менше телер! Звісно, що наш пересічний селянин нині ще — на жаль — не дуже шкавить ся друкованою книжкою чи там іншим яким письмом та лише деколи в рідні годи до неї загляне. А нині в воєнних часах то вже навіть і таумча та шкава до книжок людина на селі не дуже горне ся до книжки. Інша річ публичний виклад; на такий виклад піде радо кожний, вислухає його з увагою та певно скристає більше, чим в друкованій інструкції хоть би як гарної і точної.

Вельми вдачна і корисна праця отворяється для наших лікарів і медиків. Суспільний обов'язок освідомлювання широких мас народу про грозу хороби та поборювання її привів би в першій мірі їм, а то уладжуванем частих безплатних вінчані публичних по відмінам на нашому краю. Правда, що богато наших лікарів і медиків занять тепер виключно в ріжних військових шпиталах в Галичині, але гадаю, що в такій важливій справі влада військові не то, що не були би противними того рода акції зі стороною військового персоналу лікарського, але що й пособляли би їй всіким чином, бож удержане здоров'я а сильною людської генерації лежить рівно в інтересі сили держави. — К. К.

Ще в одній пекучій справі.

Нам пишуть:

В ч. 167 „Діла“ поміщено допис про поширення венеричних недуг між нашим народом в Галичині. Сумні се правда на жаль, що недуги ті з війною прибрали страшний розмір взагалі та що загрожують нашому народові здійсненім. Полові слабості се одно з тих численних воєнних нещасть, що навістили не лише наш край, але й щілі Європу. Слідом війна і та проказа поширилась та зачинас в більшою силою точилася мові черві не лише нашу суспільність але й між чужими робить чи малі спустошення. Тимою й та чужа часопись, що належить у східній Галичині більш мільйона венерично хорхів, відай забула чи не хотіла може подати статистики хорхів у власнім краю, бож порівняні та вилалоб мабуть в некористь чужинецького краю. Налідшим доказом того є хотіть і сам факт, що у Відні тож венеричні слабости притягом війни дуже поширилися. Тільки що там не глядіть байдужно на ту справу, що з початком війни повторилися ріжні гуманітарні товариства, які поставили собі метою, всім можливими способами поборювати полові недуги. Розуміється си, що годовані лікарі взяли си горячо до тієї справи та віддали

— З господарської Ради „Nowa Reforma“ донесить, що на першій засіданню господарської Ради, якому проводив з уряду полковник Лямелак, обрахи над авровізациєю краю були дуже сожаліні. З усіх сторін, зокрема представників міст, в польській і українській стороні підношено згідно нарикані на систему авровізациї краю, на недостачі і методи, завдяки яким Галичина є ограблена з усього, і чого до неї не довозить ся. Один з представників Українців мав вказати, що на тій платформі спільноти боротьби проти такої системи можуть зйтися Українці і Поляки. На тім засіданні переведено вибори до трьох комісій Ради. Вибрали до комісії продукційної з Українців: пп. Кульчицького, о. Вейнера, Іванівського, Нарінського, Кивелюка і 12 Поляків (це така спільна платформа); до комісії терговельної з Українців: пп. Макарушку Нарінського і 11 Поляків, до комісії розділу: пп. Федака, Галича, Кивелюка, Кульчицького і 8 Поляків.

— Українські віча в Москві. „Утро Россії“ з д. 30. и. ст. червня повідомляє: Вчора в льоколі цирку Саламонського відбулося віче жовнірів Українців і членів Українського військового клубу. На вічу виступали делегати, які приїхали з українського з'їзду Ради. Й які завівонили зібраних з ухвалами з'їзду. Богато бесідників виступало з різкою критикою діяльності міністра війні А. Керенського. „Прийшла пора домагатися автономії України, а брати! І своїми руками!“ — говорили бесідники. Віче затягнулося до глибокої ночі. — Ф. К.

— Іспит зрівності на українській гімназіальній наукові курсі у Відні (III. Reifezksirasse 2), відбувся в дні 2. і 3. липня с. р. під проводом директора д-ра Н. Сабата. Судочітство зриности отримали: Білинський Володимир, Кордасевич Володимир, Крайківська Юлія, Мартулес Венямин, Огоновська Константина (з відн.), Рамлер Ісаїл, Ступницька Анна (з відн.), Ступницька Олена, Штайдман Берта. Протягом ж. р. 1916/17 зложили т. зв. „весняний іспит зриности“: Алискевич Юліан Окселян, Бариш Роман, Бінас Степан, Борук Юрій, Весна Евген, Гомік Михайл, Доганник Іван, Драх Абраам, Загайкевич Михайл, Кравець Іван, Кузич Николай, Левицький Йосиф, Малаюк Степан, Мельничук Степан, Пінчук Осип, Сазчук Михайл, Слобода Дмитро, Тарнавський Віктор, Тереливський Михайл і Якимів Павло.

— Спілка українських лікарів „Київ. Мысль“ з д. 17. и. ст. червня повідомляє: У Київ з'организувалася Спілка українських лікарів. Запис у члені Спілки приймається в Українській Науковій Товаристві, вул. Гідальська 36, кожного понеділка, серед й п'ятниці.

— Нові постанови про підмоги для виселенців. Урядово схвалено: Міністерство внутрішніх справ видало рескрипти до всіх політичних властей країн, з відмінкою Буковини, яким нормується на ново державну після відмінки від дня 21. липня с. р., а саме: 1) в теперішній державній області опіки для виселенців себі тоз: Австро-долішній, Арстро-горішній, Зальцбург, Стирій, в політичних повітах Фельдмаркт і Вольфсберг, в Карантії, Крайн, Чехії, Моравії, західній Шлеску і в ширшій воєнній області Галичини. 2) в Тиролі, Форарльбергу, Пібережу, Дальматії, східній Шлесу і в політичних повітах Карантії, які не належать до області опіки для виселенців, дальше в теперішній тісній ширшій воєнній області в Галичині. В рескрипти визначено поодинокі квоти підмог: для неженатих взагалі незамужніх, нездібних до зарівковання осіб по 4 К. денно на голову, для постійно нездібних до зарівковання подруж разом по 6 К. а для інших незасібних виселенців по 2 К. денно на голову. Унормовано також відношене підмоги для виселенців до інших правильних доходів.

— Під увагу гр. кат. Консисторії в Перемишлі. Нам пишуть: В Старім Самборі, де міщанство переважно українське, а елемент польський форсувався спроваджуванем ріжних директорів в касових та ремісників, функціонарів магістрату, так що навіть гіця спроваджено ж з Мазурів — є посада призначена для трьох гр. кат. священиків, а то пароха, сотрудників і катихита. Посади катихита не обсаджувано від давніх, щоб не „псуваю“ сотрудників, а по інзізі зриено також посаду сотрудників, що був заразом катехитом, так що лишився лише парох, который перетягнув функціями парохіяльними та в ріжних комітетах, товариствах, хасі і склепі, учить же релігії в трьох школах. Очевидно, що мимо його ширшій праці наук релігії мусить на тім терпіти, діти або не учать си релігії або ходять на латинську, а прецінь доси катихит був одиноким забородом в школі проти польської. Консисторія отже усуваючи осібного катихита причиняється си до сеї польонізації і до того, що діяльність товариств засинчують ся, а засібна істноване товариств скономічніх в наслідок браку інтелігентників провідників, до яких звичайно належали катихити, сильно загрожений. У Поляків річ мається си противно, бо там

8-ГО СЕРПНЯ 1917.

здержуємо висилку „Діла“ без виїмку всім тим, що до того часу не надішли передплати.

НОВИНКИ.

Львів, 26 липня 1917.

— Загальний український гібітничий з'їзд „Київ. Мысль“ в 27. и. ст. червня повідомляє: Д. 28. и. ст. червня у двірці скликуються з загальні збори української соц. дем. фракції Ради робітничих депутатів для обговорення питання про скликання загально-українського робітничого з'їзду.

хоч візах не має богато "душ", є ссібний катихит, а щоби число робітників около польськості збільшити, надано осібного сотрудника. Консисторія наша не може покликувати ся на брак священиків, бо по містах, де польонізація пхєть ся віхнами і дверима, повинен бути другий священик, скоріше ніж десь у Вовчім або Волосатим. — н. н.

— Відзначаєт. О. Осип Кишакевич подавий курат в VIII ранній одержав почесну віданку Червоного Хреста II. класу з воєнною декорациєю.

Нові книжки і видання.

Die revolutionäre Ukraine. Ukrainische Besiedlungen und Erwerbszonen innerhalb der Revolution in Russland. Eine Übersicht von Dr. jur. Michael L. Sosynskyj. Wien, Juni 1917. Verlag der "Ukrain. Rundschau".

ПОМЕРЛИ.

Анна з Тинських Фенечинська, мати о. Ілля рідника Фенечинського — уткоюла ся в Дунаєві дні 13 липня 1917 р. в 58 році життя. В. Й. п.

Софія з Гузарів Горукова, жена атамана українських Січових стрільців, померла нині по тридцятирічній недугі, на затроєні грибами, в 27. році життя. Нещасний муж находить ся в російській неволі. Покорони імовірно в суботу, В. Й. п.

З табору виселенців.

З Ходченів нам пишуть: Перед закінченням цієї року, дні 16. с. м. святували дітво-ра української 5 кл. школи в ходченських бараках 56-ти роковини смерті Т. Шевченка. Дуже гарно підготовлене діточче свято стало враз святом усіх українських виселенців в бараках.

В умасній зеленій біраковій театральній сали прикрасила дітвора кидимами глибину сцені, де серед вишитих ручників та вінців з барвінку м'стить ся образ Кобзаря.

Салю заповнили всі шкільні діти від 8 року життя, числом поверх 500, уставлени у від-цезім порядку. На байдужі, приморщеніх діточках сили радостю очі. З дітьми пройшли також родичі, а між ними наші люди в Волині. Крім повної грамади української інтелігенції зачинали на свято й гості: начальник бараків, Німець, секретар намісництва Клещ та урядники Чехи.

По призитанню гостей висолосив управитель школи п. Денис Стельмах відчит для дітвора. Жизнь, теплим та сердечним описом і оповіданем, понирковленім дуже азучно до степеня гозумні дітвора, подаю дітвора суть почуття любові рідної землі та рідного народу, а відтак розказав дітвора просто і цікаво про життя та заслуги Т. Шевченка.

І тепер і як виростемо, пам'ятати будемо, діточки міні, нашого любого, замученого Тараса, читати будемо його вірші і роботи чим так, як він робив. Свою рідину, красину Україну і свій рідний народ віюти мем за все на світі. Раз на все постаємо собі твердо в день свята Шевченка якесь добре діло зробити, таке діло, щоби воно для багатьох людей було ко рисне, таке діло, як нині робимо. Всі гроши, аї брані на свята Шевченка, давно, любі діточки, на такій дім на нашій землі, в якій наші українські сирітки, ті, що тута миму війна їм забрава, жити муть і виростати на добрих синів на добрих дочки на Нечкині-Україні. Дух Шевченка дивиться ся на те наше гарне діло і радіє нам!..

В очах дітвори сяла радість. Засіяне добро верно не пропаде марно.

У наших селі святкували Шевченка, але я що-йо тепер знаю, за що? — сказала одна старша школівська.

Ця програма свята була вивезена пре красно. Триголосний діточний хор в 52 школів і школівськ, в тім числі 8 дітей в Волині, ведений учителем п. Ос. Конником, в доставі при фортепіано супроводі учительки п. і. Ол. Косакової дуже віято, докуди власні артистично досягли трудні відмін. Реве та стогнє, «Ой дійстро!», «Минуло діло», «мерть козака» та інтер'єруючи до дігочої оперетки М. Лисенка «Коза-Дереза».

Обома трудівникам, що так гарно вивчили діточки співати, належать письмові призначення за виїзду, созідану та охочу працю.

Чотири декламації азучно вибраних віощів Шевченка, Самійленка, Чайченка і Чупринки виголосили ученици і учениці з чудовим відчуттям, незадовільно гарною модуляцією і дикцією.

На закінчене свята вивела дітвора сценічний образок у двох відслонах Мих. Козоріса «Тарас Дитина». Живої гри, винченоти учителькою п. Ол. Головчук і управителем школи, можна було дітворі позавидувати. Такої свободи, вірності, відчуття і зрозуміння роль та змісту штуки не доводить ся все стрічати.

Відспіванням імну «Ще не смерла Україна» закінчила дітвора Тарасове «вято».

Дохід призначений на Захист сиріт ім. мітрополита А. гр. Шептицького, як дар дітвори.— Д. Б.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

Пяткова система.

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, аж супроти останніх подій там доводші і вакніші для української справи, конечні як найкорші і найобильніші жертви

о. Петро Катерніюк гімназіальний професор, тепер духовник в Ращаті (Німеччина) 30 К. (Діло): др Филипіна Григор'я в Латимерці, Івана Гародніского, Володимира Тимівського в Перешибишилі Іларія Бринзані в Грубешові, Корнила Кріпіюка в Володимирі Волинському, — Петро Пришляк, Фрайденталь З К., — др Рашгавзер І К. — Григорій Лебедович Любачів 10 К. о. Антін Савчин, Броніслав Мартинюк обов'язково з Лівчи, др Яремкевич, др Чапельський, Йосиф Снігур — всі в Любачеві, — М. Залескій Сієва 10 К. Франці запуталовича пол. поч. 61, с. Дутчак — катехита в Сколі, М. Павлюк судового аскульптанта в Золочеві. Антона Шуля асистента держ. зем. Бібрка, — о. Іоаким Федюк Студінка п. Бабин над Лімницєю 10 К: о. Володимира Яновича, о. Нік. Юрика, о. Нік. Миндиюка, о. М. Кордубу з Куран, о. Льва Гарасевича. — Присілок Кудлаківка 32 К: громади Бабин середній, Бабин загірній. Переїздець, Слобідка і Домитів — всі в пов. калуського. — Вітики Озерські 10 К: о. Дорош Ст. Коренія, Зося Фартухівна і Іра Мікух у Львові, Юра Яремкевич Пемешіць, Олена Валюхівна в Ластівках, — Ярослав Горалевич лаудор в Мірюшорі Стоті 50 К: Теофіло Глинську в Добряхах коло Столя, о. курата Теофіла Драгинського при вosi, команді у Львові в Мор. Острів, о. курата Дмитра Тащука при кв. від № 9, надпор. лаудори Стефана Соломяного при пол. суді 7 А. К, поручн. Романа Кія при рез. штитали Станиславів 2 в М. Шегет, — Олена Мандзій, Войнилів 10 Кор.: пп. Петроноло Поповичеву, К. Таффлього судію, Козловську уч. В. Сльбу контролльора уряду податкового, всі в Войнилові і п. Юрикові жені о. пароха в Мошковець. — Емілія Грубека Страй 5 К: пл. Євгенію Малак учительку в Бережній королі, Олю Рогульську учит. в Старій селі і Карла Стемпурського студента філології у Відні замешав в Стрию. Гриць Фединський Гмінд Д. А. 10 К: Ярослава Рибака, Зенона Русина, Аглюю Тевтулівіну, Зенно Копертинську, Ольгу Нарожніківну — всіх в Гміні Д. А., — Затхіяна Бічарова 3 К: — Юрій Кодіяк і к. надпоруч. Мар'ю Шильницьку надпіоручнику в Холмі, Катрю в Тернопільській Сасикову в Бориславі, Петра Терлецького в Рівні пол. курата о. Дмитра Панасевича і о. Юдія Колодія в Дев'ятині (Боснія). Віра Трушевич 5 К (Д.). — Віст. УСС. Вишняківський Федр Кіш 5 К: Фенріха Вишняваного Миколу з. Ф. А. Р № 11, Мандзія Михайлів комі арх. к. староства Бібрка, Е. Г. Zgs! Бассара Ізифа Off kurs in Jagrindon, дес. УСС. Моду імена Вишкіл, — Софія Спренчнічова в Празі, Ольга Грац Геффенберг, І. Машівич Фізрих пол. поч. 369, Ю. Хабаба кадет аспірант пол. поч. 412, В. Ілюк в Празі. — Михайло Дворжанік 6 К — Людмила Шевченко в Ластівки 3 К: Іваночку Валюхівну абт. Ластівки, Іася Івануцівку уч. VII кл. гімн. Вановичі.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 27 липня 1917.

Нині: греко-кат. Аким і Ол. — римо-кат. Наталі.

Завтра: греко-кат. Володимир — римо-кат. Інокентій.

Жертві в Чорногорі. П. Теодор Поліх, пр-р укр. гімназії в Перемишлі, тепер надзор. артилерії в Чорногорі, придав 100 коронову облітацию воєнної державної позички на фонд міграполітика Шептицького для укр. сиріт. І вісім із Ловчай з наші люди, якіх серія була ся для ского народа і його життюх по-треб — За Секцію «Живого пам'ятника»: о. В. Лишиняк.

ВИКАЗИ ЖЕРТВ

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили в коронах:

Вт. Леонт Ріт. фон Добрянський, інсп. веліз. 4, Мих. Ткачук 4, В. Остап 4, В. Харкевич 3, Персонал стації веліз. в Кульчицях 10, Мих. Говор 4, о. Годинський через п. Сидора Тимка 10, Павло Біда з Леванд. 4, о. І. Боднар пар. Дмитрова через «Дністер 15. — Р-вом 58 кор.

За що в імені шкільної дітвори і їх родичів, складаємо ласкавим жертводавцям син прилюдно сердечну подяку. Мих Сіяк, і Я. Янкевич.

Адреса: Управа школи ім. Б. Гринченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 278 1-1.

На школу ім. кн. Льва у Львові, на Личаківі, вул. Клушицька 4, 5 зложили в коронах слідуючі Вт. Добрейкі і Доброй:

Скарбкова Оліпія 8, Нагірна Скля 1-50, Михайло Калимович 2, Антін Кошиць 10, Кахниковичівна Іреня на рахунок декларашій 6, Анастазія Кізлікова 2, Яків Насі стрілецький дентист 5-27, Українки з ц. к. жен. учит. семінарії у Львові III. р. б за іцівіт і май 2. — З бірка в церкві св. Петра і Павла 22-05, друга зірка 21-51, п. Лампікова 2, Др. Велбенець з Александровца в Сербії 40. В червні і липні зложили: Анастазія Кізлікова 2, К. Кахникович на рахунок декларашій 13. Українки з ц. к. жен. учит. семінарії III. р. б. 1-03 Михайло Калинович 6 — На кн вклад. Кредит. Тов. «Дністер» 9-980 зложили в коронах: Кр. Федорович, Губаша 20, о. Володимир Андрухів Лички 10, о. Ів. Райгоровський Сороки 6, Дмитро Стефінський Тустанович 100, о. Тит Глібовицький Фірлеїв 10, о. Мих. Клюк Зарудці 10, о. Лев Гаралевич Угерсько 8, Казимир Монавицька Освінський 3, о. І. Райгоровський 3. Іос. Юркевич пол. поч. 212, 10, о. Е. Федорович Журавно 5, о. Вас. Машорак Східниця 5 Дмитро Стефінський Тустанович 70 о. Евген Кічківський Славсько 10, о. Іван Жартький Глудно 3, Ант. Мусянович Камень 20, о. Лев Горалевич Угерсько 5. о. І. Федоринський зборки в Станиславі чику 10, о. Яків Якін Заколот 3

Дальші ласкаві жертви просить ся слати на вкладкову книжочку Крец Тов. «Дністер» 9-980 Львів вул. Руська.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Вантим Ченіль, а Трибуховець, поїйт Буча, пошукує свою жінку Марку Ченіль в Здільни. Іпросить ся усіх, хтоби відмін місце побузу в ішусуваних поїзданнях о. сік. гр. к. Уряд парохільські в Д-ліні к. Стрия. 513-3

Петро Басюк 103 п. п. 17 комп. шукає свого брата Грицька Басюка, який того року був при 95 п. п.

Оголошення.

Пошукую до двох дівчаток з третьої віділової УЧИТЕЛЬНИ з правним знанням української і німецької мови, можливо з французьким і фортечним. — о. Григорій Калимов, Рищкова воля, пошта Бобрівка коло Ярослава. 30-2-5

Привітається передплатна на «Вістник Союза Визволення України». Входить що тижня на неділю, в розмірі 10 сторінок великого формату, в ілюстраціями рік видання IV. Річна передплата вносить 15 кор. (15 марок, 6 рібл., 3 долари), і врічна 8 кор. (8 марок, 2 рубл., 1 злотий) 4 кор. 50 срот (4 мар. 50 фен., 1 руб. 75 коп.). Ціна по двох з числа 40 срот (40 фен., 15 коп.). Вістник Союза Визволення України в часописовій партії і стоїть на становищі самостійницькі, всеукраїнські, крім статей на темі бізнесного позитивного життя, богато хроніки а жити Росії, р-с-їської України і західних областей російської України. Вістник богато художніми творами класного письменства, справами Українськими Січовими Стрільцями і поч.

В історії та рефератах на книжкові видання про Українську справу в також постійні огляди воєнних і політических подій.

Адреса редакції і адміністрації часопису: Wies VIII. Josefstadtstr. 79. Türe 6. Кonto початкової щадинці 107090.